

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/1/121.00.1/ДФ/ОК2- 2022
	Екземпляр № 1	Аркуш 1 / 12

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
педагогічних технологій та освіти
впродовж життя

23 вересня 2022 р., протокол № 1

Голова Вченої ради

Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ НАУКИ»

для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії
спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення»
освітньо-наукова програма «Інженерія програмного забезпечення»
факультет інформаційно-комп'ютерних технологій
кафедра інженерії програмного забезпечення

Робочу програму схвалено на засіданні
кафедри філософсько-історичних студій
та масових комунікацій
протокол № 2 від 22 вересня 2022 р.

Розробник: д. філос. н., доц., зав. кафедри СЛЮСАР Вадим

Житомир
2022 – 2023 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/1/121.00.1/ДФ/ОК2- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 2 / 12

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 12 – Інформаційні технології	нормативна
Модулів – 1	Спеціальність: 121 «Інженерія програмного забезпечення»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Загальна кількість годин - 150		Семестр
		2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5,38	Освітньо-науковий ступінь: «доктор філософії»	Лекції
		32 год.
		Практичні
		32 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
86 год.		
	Індивідуальні завдання: -	
	Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: 43% / 57%

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/1/121.00.1/ДФ/ОК2- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 3 / 12

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Освітня компонента «Філософія науки» належить до циклу загальної підготовки нормативних освітніх компонент навчального плану підготовки студентів з спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення» освітньо-наукової програми «Інженерія програмного забезпечення».

Метою дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти філософськими основами та методологією наукового пізнання, розуміння сутності та специфіки наукових досліджень, їх структуру, ідеали, норми й цінності.

Предметом дисципліни є закономірності та тенденції наукового пізнання як особливої діяльності щодо виробництва наукових знань, наука як соціальний інститут, наука в системі вищої освіти.

Завдання:

- засвоєння теоретичних знань про закономірності та тенденції наукового пізнання;
- освоєння стилю наукового мислення;
- формування вміння використання отриманих знань в наукових дослідженнях за спеціальністю «Інженерія програмного забезпечення»;
- формування науково-методологічного світогляду через вивчення специфіки наукових знань та наукової картини світу;
- розуміти зміст філософії техніки та особливості технічної наукової діяльності.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**:

ЗК02. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері інженерії програмного забезпечення та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямках на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

СК01. Здатність інтегрувати знання з різних галузей, застосовувати системний підхід та враховувати нетехнічні аспекти при розв'язанні комплексних проблем інженерії програмного забезпечення й проведенні досліджень.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими **наступних програмних результатів навчання** за спеціальністю 121 Інженерія програмного забезпечення.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні здобути такі **результати навчання**:

РН02. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з інженерії програмного забезпечення та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм академічної і професійної етики, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Філософія науки: історія становлення та теоретичні засади

1. Філософія науки як спеціальна філософська дисципліна.

Предмет філософії науки. Етапи її розвитку. Основні функції філософії науки. Діалектика сучасної науки та філософії.

2. Природа науки.

Наука як особливий тип знання. Атрибутивні характеристики наукового знання. Співвідношення науки і філософії. Наукове і міфологічне знання. Наукове і повсякденне знання. Наукове і релігійне знання. Наукове і позанаукове знання.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/1/121.00.1/ДФ/ОК2- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 4 / 12

3. Стадії розвитку науки.

Антична наука. Арістотель як перший філософ науки, як засновник формальної логіки. Наука в епоху Середньовіччя. Новоевропейський період розвитку науки: а) класичний етап; б) некласична наука; в) постнекласична наука. Роль експериментального методу у розвитку науки. Коперникова революція в науці. Метафізичне обґрунтування наукового дослідження Декартом.

4. Філософія науки XIX-XX ст.

Роль позитивізму, емпіріокритицизму, неопозитивізму, постпозитивізму у становленні філософії науки. Концепція наукового пізнання Е. Маха. Природна концепція світу Р. Авенаріуса. «Логічний атомізм» Б. Рассела. Концепція "мовних ігор" Л. Вітгентштейна. Концепція теоретичного реалізму П. Фейєрабенда. Вчення про теорію як форму наукового пізнання К. Поппера. Методологія науково-дослідницьких програм І. Лакатоса.

5. Особливості наукової діяльності. Етика науки.

Мова науки. Соціокультурна сутність науки. Наука і мораль. Етика науки. Персональна етика вченого. Основні функції науки. Етичні проблеми в контексті новітньої біотехнології, етика генно-інженерних досліджень. Структура етичного регулювання наукових досліджень.

6. Структура наукового знання.

Емпіричний і теоретичний рівні наукового знання. Загальнонаукові і загальнологічні форми наукового знання. Наукове поняття. Науковий закон. Наукова модель. Емпіричні форми наукового знання. Емпіричний закон. Теоретичні форми наукового знання. Ідеалізація. Теоретичний закон. Наукова проблема. Наукова гіпотеза. Наукова картина світу. Теорія як ідеал наукового пізнання. Наукова теорія як складна система. Теорія і реальність. Дисциплінарна структура науки. Класифікація наук.

7. Методологія наукового пізнання.

Науковий метод на різних рівнях наукового пізнання. Наукові методи, методологічні принципи й інші регулятиви наукової діяльності. Емпіричні і теоретичні методи наукового пізнання (дослідження). Емпіричні методи наукового пізнання. Наукове спостереження. Вимірювання. Науковий експеримент. Теоретичні методи наукового пізнання. Ідеалізація. Уявний експеримент. Аксиоматичний метод. Формалізація. Математичне моделювання. Метод гіпотез і гіпотетико-дедуктивний метод. Загальнологічні методи наукового дослідження. Абстрагування. Порівняння. Аналіз і синтез. Індукція. Аналогія. Моделювання. Методологія науки і наукова раціональність. Фундаментальні і прикладні дослідження в науці. Структурно-функціональний аналіз як науковий метод. Методологія герменевтичного аналізу. Феноменологічна методологія науки. Методологічний плюралізм у філософії постмодернізму.

Змістовний модуль 2. Філософські основи сучасної науки.

1. Наука як соціальний інститут.

Наука як соціокультурний феномен. Історичний розвиток інституційних норм наукової діяльності. Еволюція способів трансляції наукових знань. Наука, людина, повсякденність. Наука як відповідь на людські потреби. Наука і економіка. Наука і влада. Проблема державного регулювання науки.

2. Наукові традиції та наукові революції.

Взаємодія традицій і виникнення нового знання. Проблема наукових традицій. Різноманіття наукових традицій. Наукові революції як перебудова підстав науки. Глобальні революції і зміна типів наукової раціональності. Відкриття раціональності в філософії античності. Концепція розвитку наукового знання К. Поппера. Концепція «наукових революцій» Т. Куна. Перша наукова революція і формування наукового твань раціональності. Друга наукова революція і зміни в типі раціональності. Третя наукова революція і формування нового типу раціональності Четверта наукова революція: тенденції повернення до античної раціональності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/1/121.00.1/ДФ/ОК2- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 5 / 12

3. Філософські засади сучасної наукової картини світу.

Цілісність, ціле та тотальне ціле як типи цілісності систем, що самоорганізуються. Тотальне ціле як результат самоорганізації. Живе як четвертий квантовий рівень організації природи. Філософські засади сучасної наукової картини світу: причинність і детермінізм. Філософська критика лапласівського детермінізму. Синергетика. Самоорганізація як спонтанне виникнення цілісних складних утворень в однорідному до цього середовищі. Математичні моделі динамічного хаосу. Філософські засади сучасної наукової картини світу: простір і час.

4. Особливості сучасного етапу розвитку науки.

Головні характеристики сучасної, постнекласичної науки. Освоєння саморозвиваючихся синергетичних систем і нові стратегії наукового пошуку. Глобальний еволюціонізм і сучасна наукова картина світу. Осмислення зв'язків соціальних і внутрішньо наукових цінностей як умова сучасного розвитку науки. Етичні проблеми науки ХХІ ст. Постнекласична наука і зміна світоглядних орієнтацій техногенної цивілізації. Сцієнтизм і антисцієнтизм. Роль науки в подоланні сучасних глобальних криз.

5. Філософське осмислення глобальних проблем сучасності.

Глобальні проблеми людства. Різноманіття філософських підходів до осягнення глобальних проблем. Глобальні проблеми сучасності та постнекласична методологія. Наука, техніка, технологія. Взаємозв'язок техніки і науки. Техніка як соціокультурний феномен. «Технократична концепція» та її критика. Концепція сталого розвитку суспільства. Роль науки у вивченні та розв'язанні глобальних проблем. Ноосферна стратегія сталого розвитку. Економіка в контексті глобальних проблем.

6. Болонський процес: наука і сучасна система вищої освіти.

Болонський процес як процес структурного реформування національних систем вищої освіти країн Європи. Історія розвитку Болонського процесу. Зміст і головні складові Болонського процесу. Учасники Болонського процесу. Організація наукової діяльності в ЗВО Європи. Еразмус як програма обмінів студентів, викладачів та науковців країн-членів Євросоюзу. Вища школа України в загальноцивілізаційному контексті. Напрямки структурного реформування вищої освіти України з огляду на Болонський процес.

7. Філософія техніки.

Поняття «техніка». Наука, техніка, технологія. Взаємозв'язок техніки і науки. Техносфера і технічна реальність. Технологія і її сучасні види. Технофілософська концепція Льюїса Мамфорда: вчення про «мегамашину». «Технократична концепція» та її критика. Техніка в контексті глобальних проблем

8. Техніка як соціокультурний феномен. Філософія інформації

Гуманітарний напрямок філософії техніки. Філософія техніки Х. Хосе Ортега-і-Гассет: техніка як виробництво надлишкового. Теорія технократичного перетворення суспільства. Технологічний детермінізм і технофобія. Проблема визначення поняття «інформація». . Онтологічні виміри інформаційних комунікацій у сучасних соціокультурних реаліях. Інформаційне насилля.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/1/121.00.1/ДФ/ОК2- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 6 / 12

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	Денна форма		
		у тому числі		
1	2	л	п	ср
3	4	5		
Модуль 1				
Змістовний модуль 1. Філософія науки: історія становлення та теоретичні засади				
Тема 1 Філософія науки як спеціальна філософська дисципліна	8	2	2	4
Тема 2 Природа науки	9	2		7
Тема 3. Стадії розвитку науки	11	2	2	7
Тема 4. Філософія науки XIX-XX ст.	16	4	4	8
Тема 5. Особливості наукової діяльності. Етика науки.	8	2	2	4
Тема 6. Структура наукового знання.	9	2	2	5
Тема 7. Методологія наукового пізнання	14	2	4	8
Всього	75	16	16	43
Змістовний модуль 2. Філософські основи сучасної науки				
Тема 1. Наука як соціальний інститут	8	2	2	4
Тема 2. Наукові традиції та наукові революції	9	2	2	5
Тема 3. Філософські засади сучасної наукової картини світу	9	2	2	5
Тема 4. Особливості сучасного етапу розвитку науки	11	4	2	5
Тема 5. Філософське осмислення глобальних проблем сучасності.	11	4	2	5
Тема 6. Болонський процес: наука і сучасна система вищої освіти.	9	2	2	5
Тема 7. Філософія техніки	9		2	7
Тема 8. Техніка як соціокультурний феномен. Філософія інформації	9		2	7
Всього	75	16	16	43
Разом	150	32	32	86

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/1/121.00.1/ДФ/ОК2- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 7 / 12

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Філософія науки як спеціальна філософська дисципліна	2
2.	Стадії розвитку науки	2
3.	Філософія науки ХІХ-ХХ ст.	4
4.	Особливості наукової діяльності. Етика науки.	2
5.	Структура наукового знання.	2
6.	Методологія наукового пізнання	4
7.	Наука як соціальний інститут	2
8.	Наукові традиції та наукові революції	2
9.	Філософські засади сучасної наукової картини світу	2
10.	Особливості сучасного етапу розвитку науки	2
11.	Філософське осмислення глобальних проблем сучасності	2
12.	Болонський процес: наука і сучасна система вищої освіти	2
13.	Філософія техніки	2
14.	Техніка як соціокультурний феномен. Філософія інформації.	2
	Разом	32

6. Самостійна робота

Змістовний модуль 1. Філософія науки: історія становлення та теоретичні засади

1. Філософія науки як спеціальна філософська дисципліна.

Діалектика сучасної науки та філософії.

2. Природа науки.

Наука – ненаука: проблема демаркації.

Науковість знання.

3. Стадії розвитку науки.

Становлення переднауки у стародавніх цивілізаціях.

4. Філософія науки ХІХ-ХХ ст.

Концепція "мовних ігор" Л. Вітгентштейна.

5. Особливості наукової діяльності. Етика науки.

Мова науки.

6. Структура наукового знання.

Теорія і реальність.

Дисциплінарна структура науки.

Класифікація наук.

7. Методологія наукового пізнання.

Методологія науки і наукова раціональність.

Фундаментальні і прикладні дослідження в науці.

Змістовний модуль 2. Філософські основи сучасної науки

8. Наука як соціальний інститут.

Проблема державного регулювання науки.

9. Наукові традиції та наукові революції.

Відкриття раціональності в філософії античності.

10. Філософські засади сучасної наукової картини світу.

Математичні моделі динамічного хаосу.

11. Особливості сучасного етапу розвитку науки.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/1/121.00.1/ДФ/ОК2- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 12

Осмилення зв'язків соціальних і внутрішньо наукових цінностей як умова сучасного розвитку науки.

12. Філософське осмилення глобальних проблем сучасності.

«Технократична концепція» та її критика.

Техніка в контексті глобальних проблем.

13. Болонський процес: наука і сучасна система вищої освіти.

Вища школа України в загальноцивілізаційному контексті.

14. Філософія техніки.

Техніка в контексті глобальних проблем.

15. Техніка як соціокультурний феномен. Філософія інформації.

Технологічний детермінізм і технофобія.

7. Індивідуальні завдання

Підготовка рефератів та написання есе щодо проблемного питання за темою заняття.

8. Методи навчання

На лекційних заняттях: розповідь, пояснення, демонстрація, бесіда, дискусія. На практичних заняттях: пояснення, розв'язування ситуаційних задач. Самостійна робота здобувача: вивчення розділів основної і допоміжної літератури, реферати, повідомлення, науково-пошукові, дослідницькі проекти. За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні - розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні - демонстрація, ілюстрація; практичні - тести, вправи. За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний. За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький..

9. Методи контролю

Поточний контроль, усне опитування, перевірка рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання, модульна контрольна робота, екзамен.

Об'єктом оцінювання знань здобувачів є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого відповідно перевіряється під час поточного контролю і на екзамені. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль. В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу, набуття вміння висловлювати власну думку, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань освітньої компоненти.

При **перевірці рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання** оцінці підлягають: самостійне опрацювання окремих питань теми, написання рефератів.

При виконанні **модульних (контрольних) завдань** оцінці підлягають: тести, виконання письмових завдань під час проведення контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, інші завдання.

Система підсумкового контролю. Формою підсумкового контролю є екзамен. Здобувач має право не складати екзамен і отримати оцінку за результатами ПМК, якщо він виконав всі види навчальної роботи без порушення встановлених термінів і отримав позитивну (за національною шкалою) підсумкову оцінку і позитивно (більш ніж на 60 балів) вирішив тестові завдання.

Якщо здобувач отримав незадовільну оцінку або не згоден з оцінкою за результатами ПМК, він повинен скласти екзамен.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/1/121.00.1/ДФ/ОК2- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 9 / 12

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота															Сума
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2							100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14		T15
6	6	6	7	7	7	7	6	7	7	7	7	6	7	7	

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
0 – 34	F	незадовільно	не зараховано

11. Рекомендована література

Основна література

1. Гоян І.М., Матвієнко І.С., Сторожук С.В., Філософія науки: навчальний посібник; за ред. С.В. Сторожук, 4-те видання, виправлене і доповнене. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2020. 420 с.
2. Добронравова І. С., Сидоренко Л. І., Чуйко В. Л. Філософія науки: підручник; за ред. І. С. Добронравової. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2018. 255 с.
3. Кузь О. М., Чешко В. Ф. Філософія науки: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с.
4. Ільїн В.В. Україна в парадигмі фінансово-економічних викликів цивілізації. В Цивілізаційний вибір України і соціальний прогрес., Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2017. С. 108-134.
5. Поліщук І. Є., Галіченко М. В. Філософія та методологія науки у контексті сучасної університетської освіти. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. 2021. № 4. С. 146-152. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Perspekt_2021_4_21.
6. Розман І. І. Філософія і методологія: динаміка розвитку науки. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота*. 2022. Вип. 1. С. 242-244. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_1_55.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/1/121.00.1/ДФ/ОК2- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 10 / 12

7. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки: підручник Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с.
8. Ханстантинов В.О. Філософія науки: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2017. 188 с.
9. Slyusar V. M., Koval V. O. Advertising in the modern urban space: a socio-philosophical analysis. *Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Philosophical Sciences*. 2020. № 2(88). 146-156. [https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.2\(88\).2020.146-156](https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.2(88).2020.146-156)
10. Slyusar V., Kozlovets M., Horokhova L., Chaplinska O. Phenomenon of targeted advertising in postpanoptic society. *Humanities Studies: Collection of Scientific Papers*. 2021. 8 (85). P. 48–56. doi: <https://doi.org/10.26661/hst-2021-8-85-05>
11. Slyusar V. Informational Violence in the Symbolic Exchange and Modern Mediareality: the Modus Dimension. *Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Philosophical Sciences*. 2019. № 1 (85). P. 25-35. <http://philosophy.visnyk.zu.edu.ua/article/view/PhilosophicalSciences.1%2885%29.2019.25-35/190067>
12. Yakovleva O., Slyusar V., Kushnir O., Sabovchuk A. New Trends in Scientific and Technological revolution (STR) and Transformation of Science and Education Systems in the Paradigm of Sustainable Development. *E3S Web of Conferences. EDP Sciences*. 2021 Vol. 277. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202127706006>

Допоміжна література

1. Гудков С. Філософія економіки: праксеологічне значення для України. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2018. № 1. С. 45-55.
2. Дзьобань, О. П. Філософія інформаційних комунікацій : монографія. Харків : Майдан, 2012. 224 с.
3. Кадикало А. М. Аспекти трансформації орієнтирів наукового мислення. *Практична філософія*. 2016. № 4. С. 134 – 140.
4. Литовченко І. В. Віртуалізація соціальної реальності та соціальних інститутів в умовах розвитку інформаційного суспільства. *Вісник Національного Авіаційного Університету. Серія: Філософія. Культурологія*. 2020. №. 1. С. 64-66. Режим доступу: <https://doi.org/10.18372/2412-2157.33.15641>
5. Петрушенко В. Л. Філософія і методологія науки: навч. посіб. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2016. 184 с.
6. Петькун С. М., Шеремета О. М., Пенцак П.В. Інформаційні комунікації як філософія бізнесу. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 4 (30). С. 123 – 128.
7. Приятельчук А. О. Структура філософії економіки. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2012. Вип. 48. С. 70-78.
8. Рябченко В.І. Вища школа України в загальноцивілізаційному

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРЬСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/1/121.00.1/ДФ/ОК2- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 12

контексті: соціально-філософський аналіз з позицій світоглядно-компетентнісного підходу. [Монографія]. Київ: Фітосоціоцентр, 2015. 674 с.

9. Санакуєв М. Г. Філософія інформації та філософські основи інформатики. *Інтегровані комунікації*. 20167. № 2. С. 91 – 96.

10. Філософія глобальних проблем сучасності: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів [Кол. авторів; за наук. ред. Арістової А. В.; упорядн. словн. Волобуєва С. В.]. Київ: НТУ, 2016. 184 с.

11. Ченбай Н. А. Трансформації духовної культури особистості в умовах становлення інформаційного суспільства. *Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія*. 2018. № 1, С. 129-132. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vnau_f_2018_1_32.pdf

12. Штанько В. І. Філософія і методологія сучасної науки. Підручник. Харків, 2017. 177 с.

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка» <http://eztuir.ztu.edu.ua/>
2. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>
3. Архів журналу «Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences» <https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS>
4. Архів журналу «Humanities Studies» <http://humstudies.com.ua/issue/archive>